

In-Huis Discussiecolleges – Mobiliteit en Ruimte

Rob van der Bijl biedt een reeks 'in-huis' discussiecolleges aan over de samenhang tussen mobiliteit en ruimte, toegespitst op een keur aan daarmee samenhangende onderwerpen. De reeks is afgeleid van de colleges 'Mobility and Space' en 'Mobiliteitsplanning' die hij verzorgt als gastprofessor aan Universiteit Gent in België (sinds 2017). De reeks is verder gebaseerd op tientallen gastcolleges en presentaties voor universiteiten en hogescholen in Nederland ¹, alsmede vele buitenlandse universiteiten, instellingen en bedrijven.²

Zeven pijlers als inspirerende steun

Op basis van deze jarenlange ervaring in onderwijs (en toegepast onderzoek) vormen zeven pijlers ondersteunende inspiratie voor de aangeboden colleges.

In de eerste plaats is het belang dat de maatschappelijke inbedding van mobiliteit en ruimte wordt begrepen. Zo is mobiliteitsplanning niet alleen gericht op de domeinen mobiliteit en ruimte op zich, maar ook op economische, ecologische en sociale domeinen. Deze vijf domeinen tezamen bieden een omvattend perspectief op professionele praktijken.

Gebruik en gebruikers centraal stellen vertegenwoordigt de tweede pijler. Planning van mobiliteit (bijvoorbeeld van openbaar vervoer) is niet louter een technische aangelegenheid. De colleges leren daarom inzien dat kwaliteiten en prestaties niet zozeer technische, laat staan intrinsieke eigenschappen van mobiliteit en ruimte zijn, maar de uitkomst vormen van de wijze waarop gebruikers omgaan met hun mobiliteit en hun ruimte.

¹ Sinds 1977: Technische Universiteit Delft, Erasmus Universiteit Rotterdam, Rijksuniversiteit Groningen, Technische Universiteit Eindhoven, Hogeschool Breda, Politieacademie Apeldoorn en de (voormalige) Academies van Bouwkunst in Amsterdam, Arnhem, Maastricht, Rotterdam en Tilburg (Fontys).

² Onder andere: Inclusion/Softco (Spanje, Barcelona, 2019; België, Gent, 2018), Polis (België, Brussel, 2018), Norconsult/Tekna (Noorwegen, Bergen, 2017), Cambridgeshire County Council & Camcycle (VK, Cambridge 2017), Urban Design London & London Borough Cycling Officers Group (VK, Londen 2017), Sofia Municipality (Bulgarije, Sofia, 2017), Taichung City Government (Taiwan, Taichung, 2016), Kaohsiung City Government (Taiwan, Kaohsiung, 2015, 2016), Higher School of Economics & Moscow Transport (Rusland, Moskou, 2016), Thailand Cycling Club (Thailand, Bangkok, 2016), Taipei City Government (Taiwan, Taipei, 2015), Instituto Distrital de Recreación y Deporte (Colombia, Bogotá 2015), Universidad de Manizales (Colombia, Manizales, 2015), Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan, Almaty, 2014), Académie Royale des Beaux-Arts de Liège (België, Luik, 2014), INTA (Taiwan, Taipei, 2014), Warsaw School of Economics (Polen, Warschau, 2013), Chinese Academy of Governance (China, Beijing, 2013), National University of Singapore (Singapore 2013), Atkins (Denemarken, Kopenhagen, 2013), Fukuoka Directive Council (Japan, Fukuoka, 2011-2013), European Business Council Japan (Japan, Tokyo, 2012); Bybanekontoret (Noorwegen, Bergen, 2010), Dienst Openbare Werken Willemstad (Curaçao, 2010), Aruba Government (Aruba, 2010), Tekna (Noorwegen, Oslo, 2009); OTAK (Portland, Oregon, USA 2008), ROM eiendom AS (Noorwegen, Oslo, 2008), INTA (Frankrijk/ROM/BOM, La Réunion, 2007); Közlekedés Consulting Engineers Ltd (Hongarije, Budapest, 2006).

De derde pijler wordt gevormd door leerzame voorbeelden. Mobiliteit is een complex fenomeen en laat zich nauwelijks vertalen in eenduidige, laat staan in eenvoudige regels. Een mooie casus, of een waarlijk precedent daarentegen kan ontsluiten hoe planning in reële praktijksituaties werkt. Stedenbouw, vervoersplanning, ruimtelijke planning en civiele techniek zijn sterk gericht op toepassing. Dat geldt daarom ook voor het ermee verbonden onderwijs (en onderzoek). Praktijkoriëntatie, de vierde pijler, is aldus een wezenlijk bestandsdeel van de aangeboden colleges. Grondige kennis van de verschillende vervoersmodaliteiten vormt de vijfde pijler. Zo leert de geschiedenis van mobiliteit en ruimte dat de verstrooiende werking van 'car mobility' te compenseren valt, of zelfs te vervangen is, door de structurerende werking van 'transit'. Zonder planningstheorie, de zesde pijler, is goed begrip van mobiliteitsplanning amper denkbaar. In de colleges wordt een lans gebroken om naast rationele planning in de praktijk ook aandacht te schenken aan incrementele planning. Tenslotte de zevende pijler, internationalisering, die alle bovenstaande pijlers ondersteunt. Stedenbouw, vervoersplanning, ruimtelijke planning en civiele techniek, en daarmee het onderwijs (en onderzoek) dat betrekking heeft op mobiliteitsplanning, ontwikkelt en bewijst zich in toenemende mate op een internationaal toneel. Buitenlandse kennis en voorbeelden verrijken het vak. Inspiratie is hier grenzeloos.

College-types en -modules

Het aanbod omvat drie typen discussiecolleges, namelijk:

- **Inleiding** op de samenhang tussen mobiliteit en ruimte;
- **Verdieping** van een thema en/of groot onderwerp;
- **Compilatie** van (deel van de) inleiding, aangevuld met enkele thema's/onderwerpen.

Alle colleges hebben de vorm van een discussiecollege. Dit betekent dat na het hoor-deel (2x1uur, inclusief pauze) ruimte is gereserveerd voor een discussie-deel (van minimaal 1 uur). Uitloop of variatie is mogelijk omdat in beginsel een dagdeel (4 uur) wordt aangeboden. Het is mogelijk vooraf vragen en onderwerpen voor het discussie-deel aan te leveren, dat desgewenst ook voor Q&A gebruikt kan worden.

Het inleidende college dient als basis van de reeks en omvat minimaal de onderwerpen die samenhangen met de zeven pijlers:

- Maatschappelijke inbedding mobiliteit en ruimte (economie, milieu, inclusie);
- Gebruik en gebruikers (vorm, gebruik, prestatie);
- Leerzame voorbeelden (casussen/precedenten);
- Praktijkoriëntatie (overheid, bedrijfsleven, NGO's, burgers);
- Vervoersmodaliteiten (voetganger, fiets, ov, auto);
- Planningstheorie (rationele en incrementele planning);
- Internationaal perspectief ter inspiratie.

Elk type college kan (binnen de beschikbare tijd van het hoor-deel) worden in- of aangevuld met meerdere modules. Overigens wordt elke module ook als zelfstandig verdiepingscollege aangeboden. De volgende modules zijn beschikbaar:

- Voetgangersmobiliteit;
- Fietsmobiliteit;
- Ov-mobiliteit (algemeen);
- Ov-mobiliteit (technisch: light rail, metro, trein, bus);
- Automobiliteit;
- Transit Oriented Development;
- Planning en ontwerp van netwerken (voetganger, fiets, ov, auto);
- Mobiliteitsgeschiedenis van steden;
- Stadsportret (stad naar keuze; indien beschikbaar);
- Veiligheid (verkeersveiligheid, sociale veiligheid);
- Duurzaamheid en mobiliteit (inclusief SUMP);
- Sociale inclusie (vervoersnadelen, vervoersarmoede);
- Mobiliteitsportretten (onderwerp in ontwikkeling).

De kosten van een in-huis college zijn gerelateerd aan het aantal deelnemers (in principe 200 euro per deelnemer, exclusief onkosten en BTW). Afhankelijk van locatie en op basis van inhoudelijke verzoeken wordt per college een offerte uitgebracht.

Contact en informatie

Favas.net / RVDB Urban Planning
 robvanderbijl@gmail.com
 +316 5108 3910
 www.favas.net
 rvdb.favas.net

www.lightrail.nl
 www.lightrail.nl/bicycles

Prof. dr. ir. Rob van der Bijl
 www.ugent.be